

DANSK ØKONOMI OG LØNUDVIKLING

Lønmoder 2025 i Dansk Metal

v/ Formandssekretariatet & Forhandlingssekretariatet

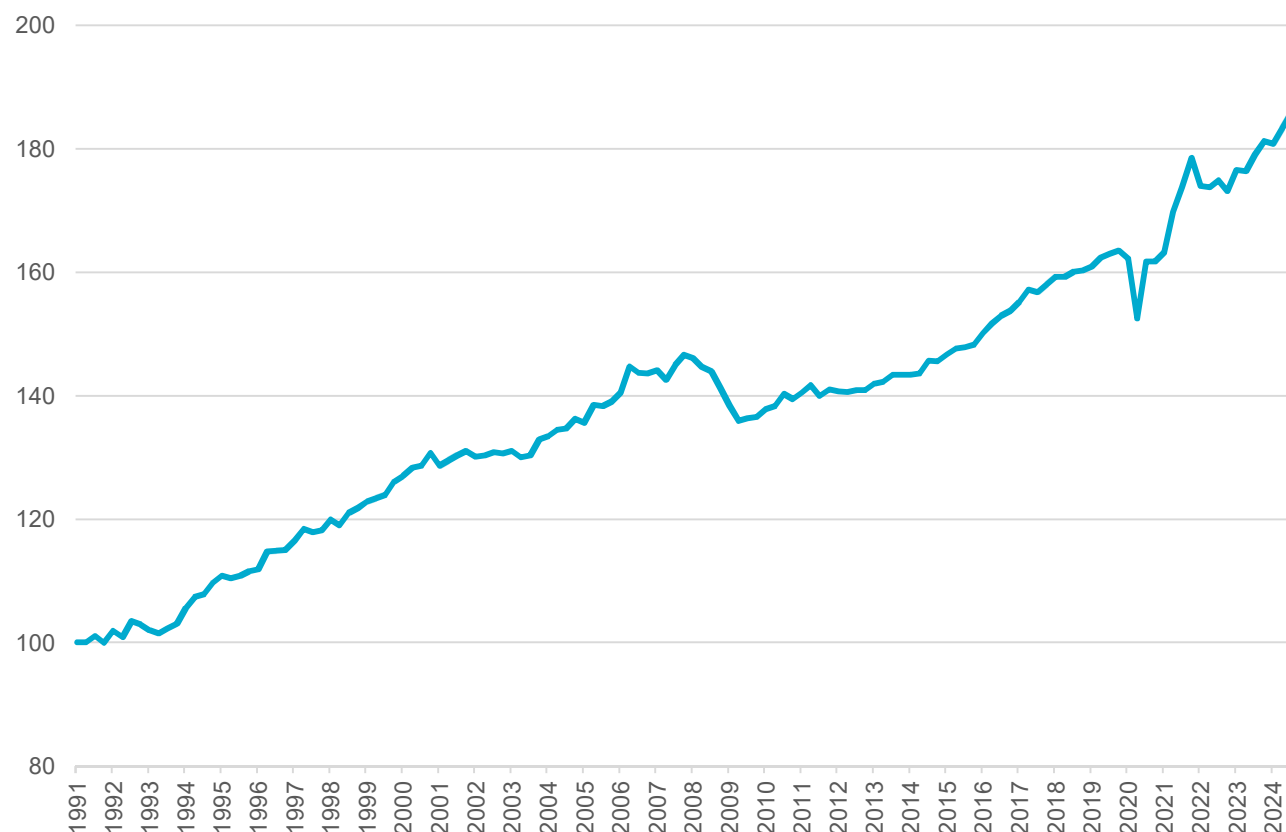
EMNER

- ▶ Det økonomiske bagtæppe
- ▶ Løn og konkurrenceevne
- ▶ Hvad med Trump?
- ▶ Hvad kan vi forvente efter OK25?

DET ØKONOMISKE BAGTÆPPE

IMPONERENDE VÆKST I DANSK ØKONOMI

Figur. Udviklingen i BNP (2020-mio. kr.)

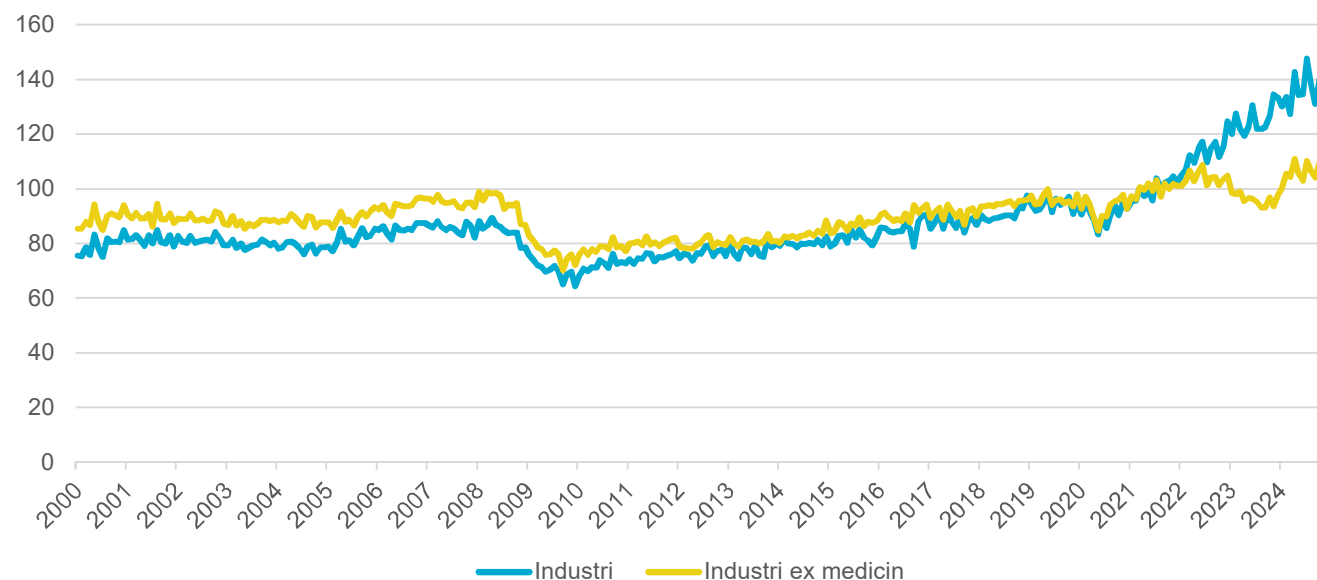
- ▶ BNP faldt ved årets begyndelse, men siden da har der været rigtig pæn vækst
- ▶ Væksten i 2024 blev på 3,6 pct.
- ▶ Uden medicinalindustrien var væksten på 1,8 pct.

Anm.: Udviklingen i BNP er målt i faste priser. Seneste observation er 4.kvt. 2024.

Kilde: Danmarks Statistik – tabel NKN1

MEDICINALINDUSTRIEN HAR TRUKKET ET STORT LÆS – MEN RESTEN AF INDUSTRIEN ER KOMMET BEDRE MED

Figur. Industriens produktionsindeks (2015=100), sæsonkorrigeret

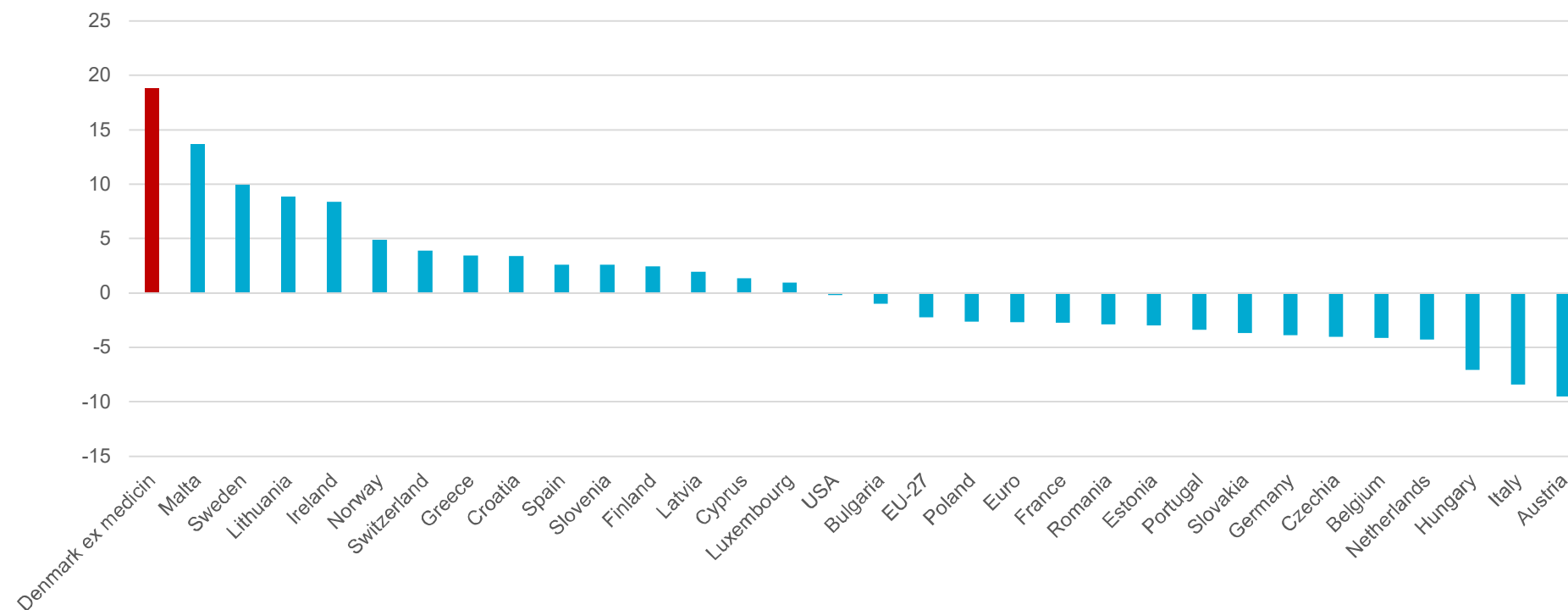

Kilde: Statistikbanken – IPOP2015 og UHV1 samt egne beregninger.

Anm.: Seneste observation er december 2024.

INDUSTRIEN EX MEDICIN HAR GIVET UDLANDET BAGHJUL

Figur. Væksten i industriens produktion fra december 23 til december 24 (pct.)

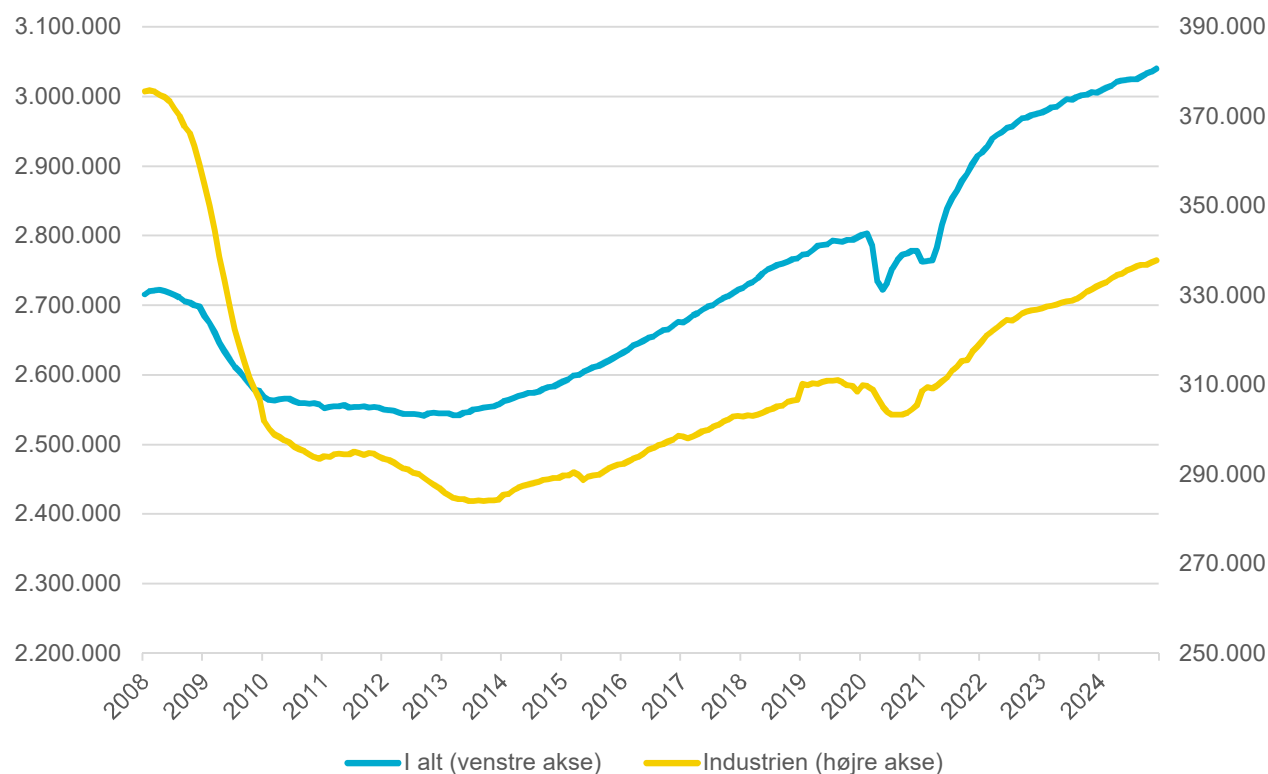

Kilde: Statistikbanken – IPOP2015 og eurostat.

Anm.: Der ses på udviklingen fra december 23 til december 24.

BESKÆFTIGELSEN VOKSER FORTSAT

Figur. Udviklingen i beskæftigelsen, antal personer

I december voksede beskæftigelsen med 4.600 (godt 400 i industrien)

Det seneste år er beskæftigelsen vokset med 34.400 personer (5.800 i industrien)

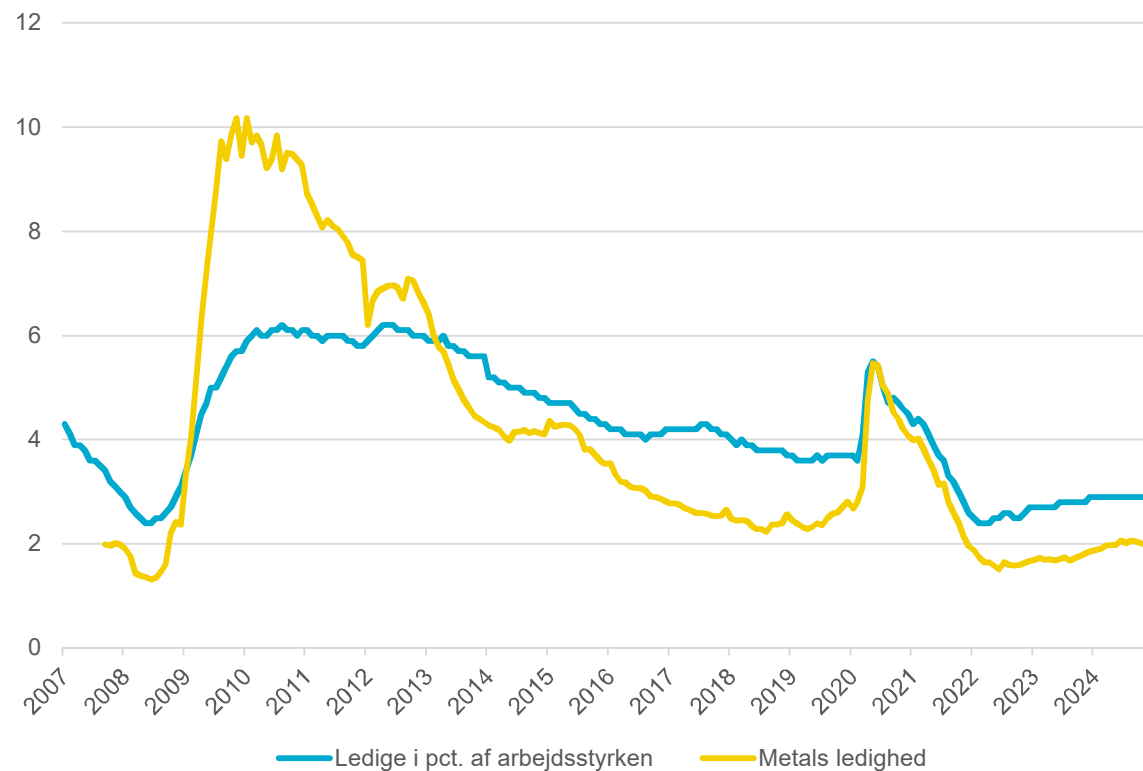
Beskæftigelsen er 237.000 personer højere end før corona (28.000 i industrien)

Kilde: Statistikbanken – LBESK03

Anm.: Seneste observation er december 2024.

LEDIGHEDEN ER EKSTREMT LAV

Figur. Udviklingen i den sæsonkorrigerede bruttoledighed, pct.

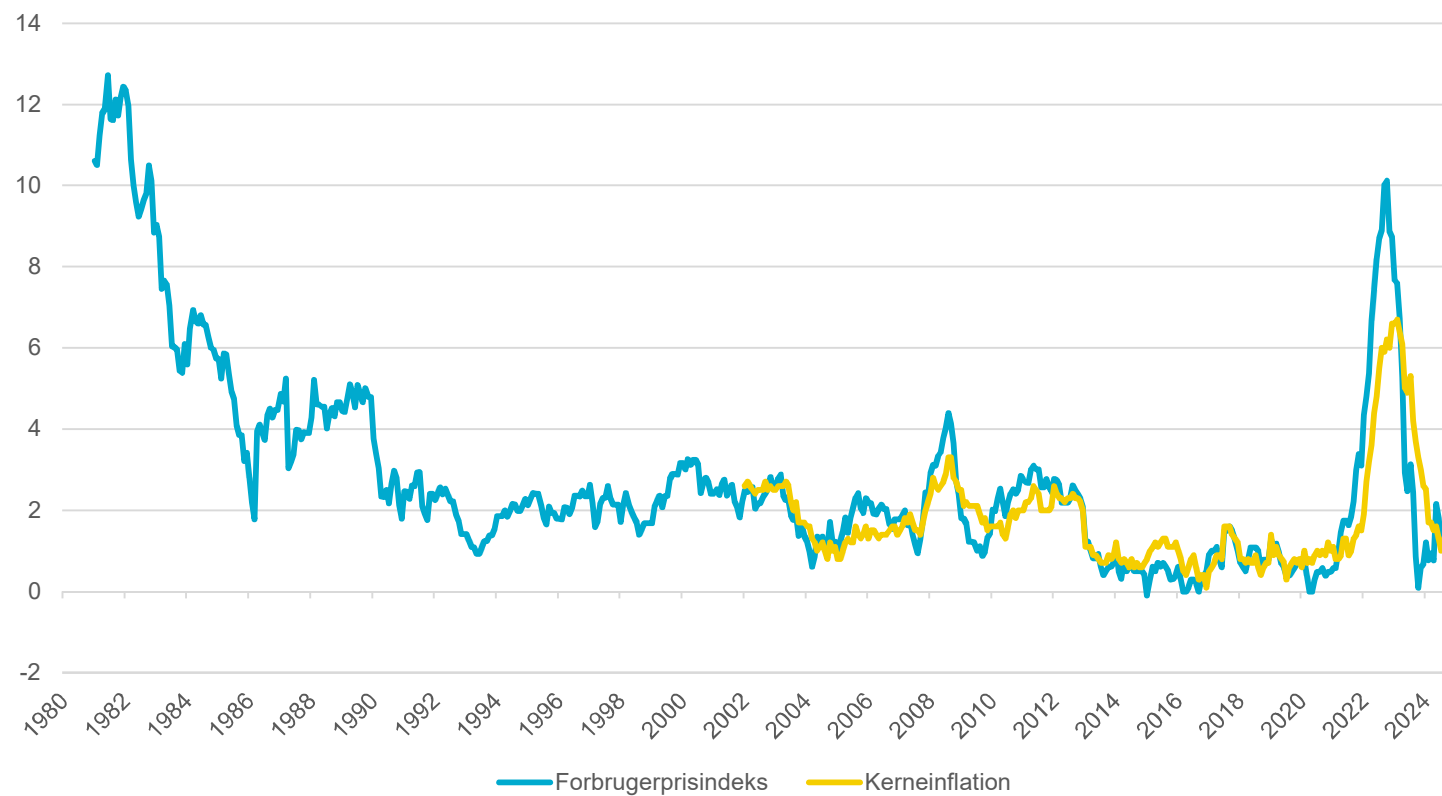

Anm.: Sidste observation er for december 2024

Kilde: Statistikbanken – AUS07

INFLATIONEN ER UNDER KONTROL

Figur. Udviklingen i inflationen og kerneinflationen, pct. samme måned året før

Kilde: Statistikbanken – PRIS111 og PRIS113

Anm.: Seneste observation er februar 2025. Kerneinflationen er renset for energipriser og uforarbejdede fødevarer.

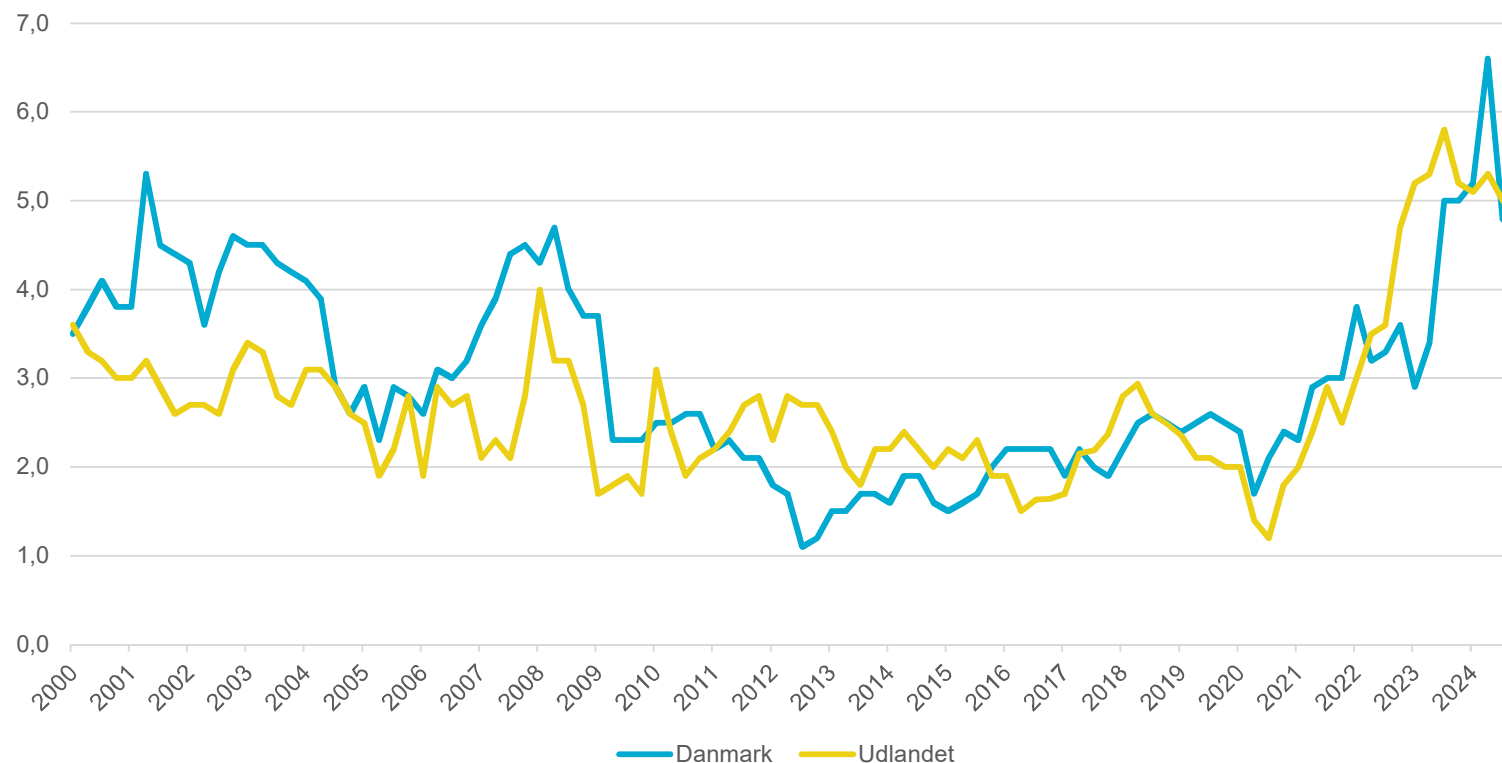
LØN OG KONKURRENCEEVNE

Produktivitet og løn

LØNSTIGNINGERNE I DK ER LAVERE END I UDLANDET

- Skiftevis perioder med højere lønstigninger i udlandet end i DK
- I øjeblikket stiger lønnen kraftigere i udlandet end herhjemme

Figur. Udvikling i fortjenesten i fremstillingsindustrien, pct.

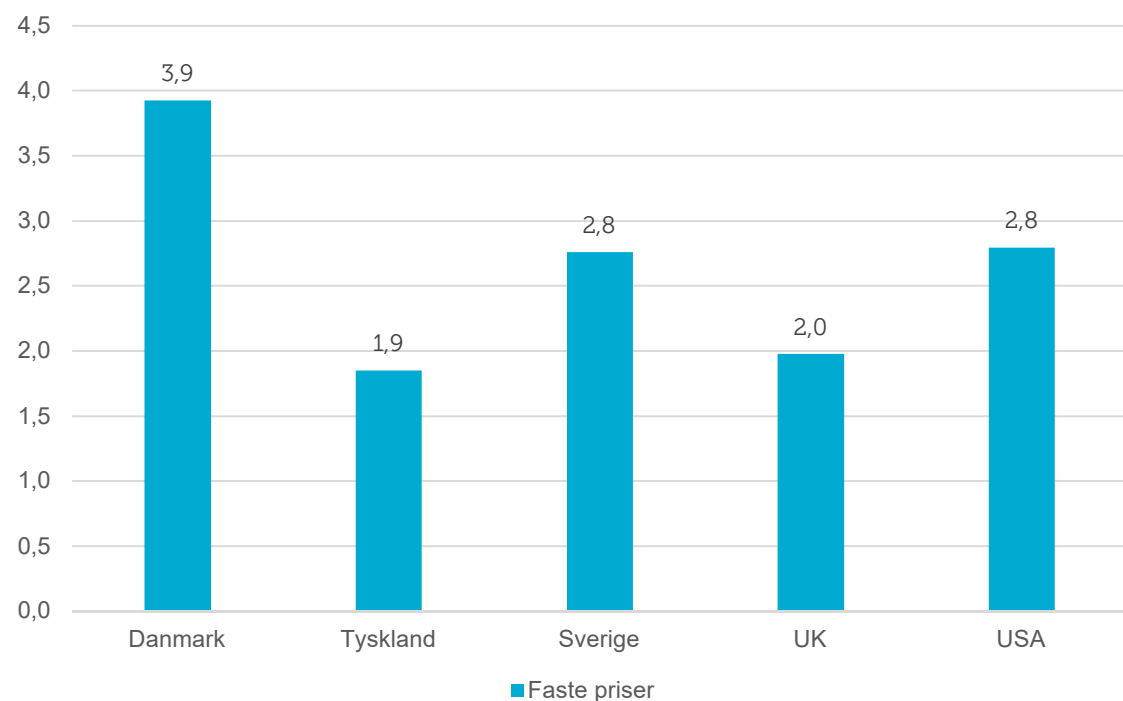

Anm: Udlandets lønudvikling er baseret på en sammenvejning af lønudviklingen i 13 af Danmarks vigtigste sammenhandelspartnere. Seneste observation er 4. kvartal 2024.

Kilde: DA's Internationale Lønstatistik og KonjunkturStatistik

DEN DANSKE INDUSTRI HAR HAFT HØJERE PRODUKTIVITETSVÆKST END I UDLANDET

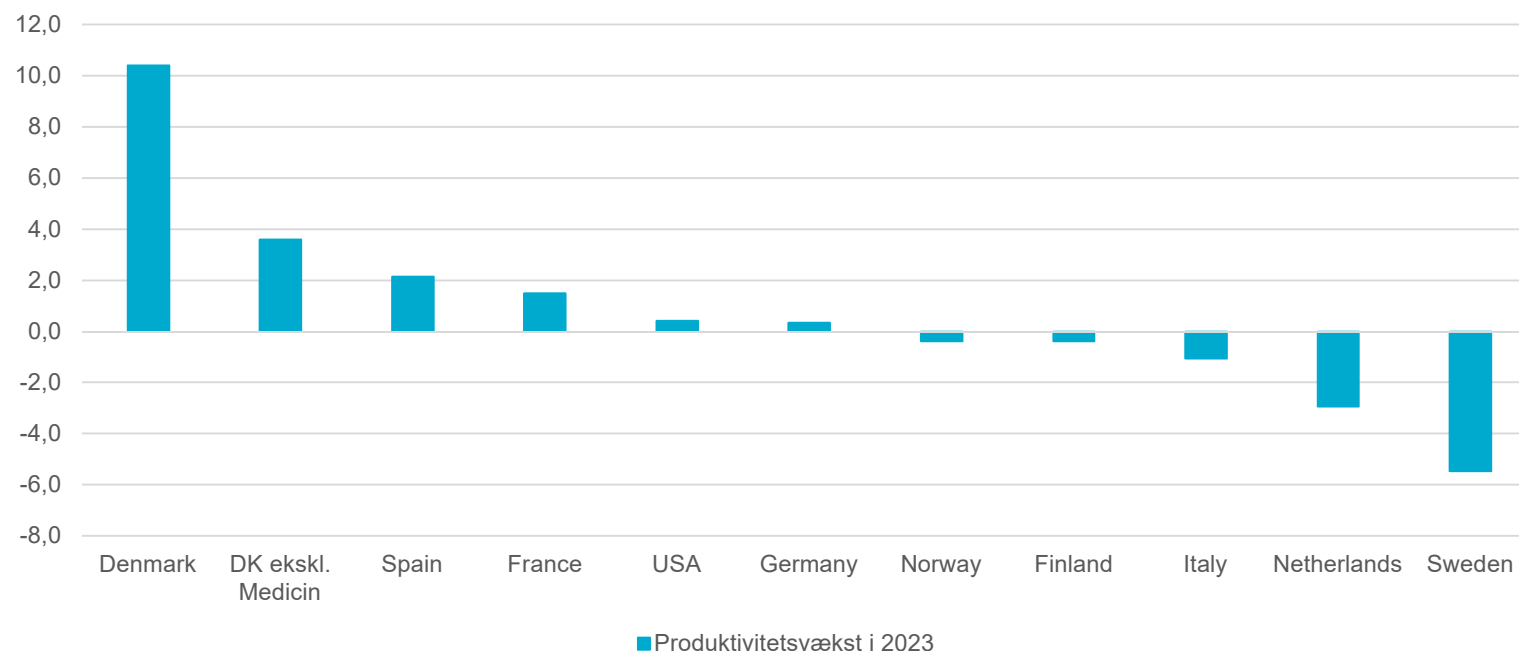
Gennemsnitlig årlig produktivitsvækst i industrien 2001 – 2023

Anm: Produktivitet er målt som BVT pr. arbejdstime. For UK er den gennemsnitlige vækstrate fra 2000-2019 vist pga. manglende data for 2020, 2021, 2022 og 2023

Kilde: Eurostat samt US Bureau of Labor Statistics.

MANGE LANDE HAR HAFT FALDENDE PRODUKTIVITET I 2023 – MEN IKKE DANMARK!

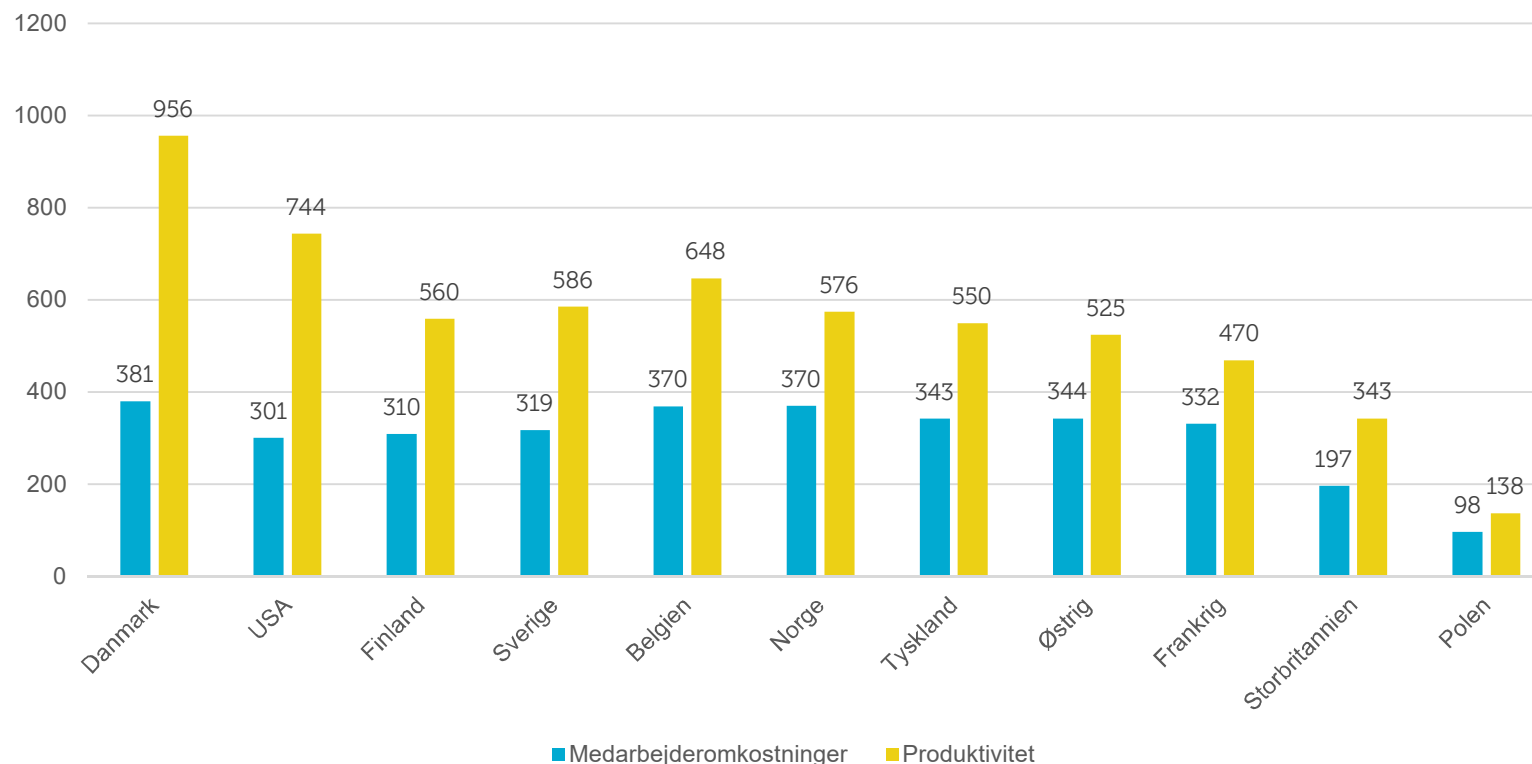
Anm: Produktivitet er målt som BVT pr. arbejdstime. BVT er her opgjort i faste priser.
Kilde: OECD og egne beregninger.

Produktivitet og løn

DANMARK HAR HØJE LØNOMKOSTNINGER – MEN OGSÅ DEN HØJESTE PRODUKTIVITET

- Danske virksomheders lønomkostninger er blandt de højeste
- Men medarbejderne på danske virksomheder producerer også mest i timen

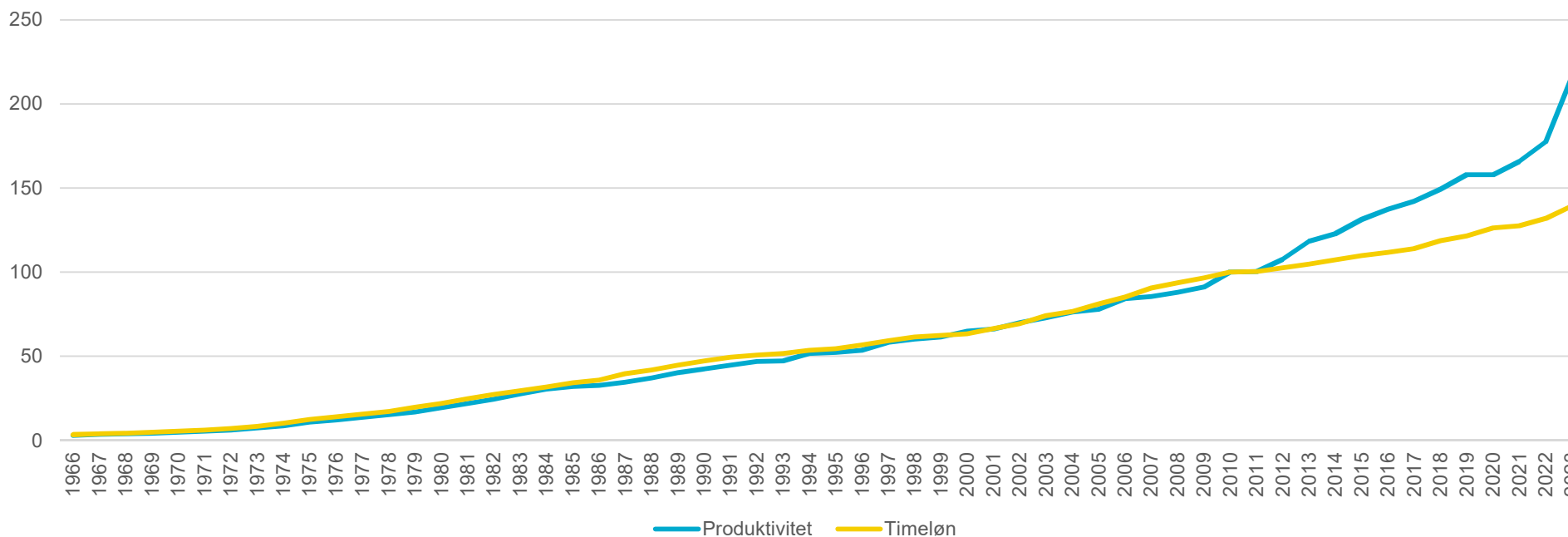
Figur. Medarbejderomkostninger og timeproduktivitet i industrien i 2023, kr./time

Anm: Produktivitet er målt som BVT pr. arbejdstime. BVT er opgjort i løbende priser. For Storbritannien er der tale om et 2019-tal, da der ikke foreligger data for 2020, 2021, 2022 og 2023.
Kilde: DA International Lønstatistik, Nationalbanken, Eurostat og egne beregninger.

TIMELØNNEN ER IKKE FULGT MED PRODUKTIVITETEN I INDUSTRIEN

Figur. Udvikling i timeløn og timeproduktivitet for industrien, 2010=100

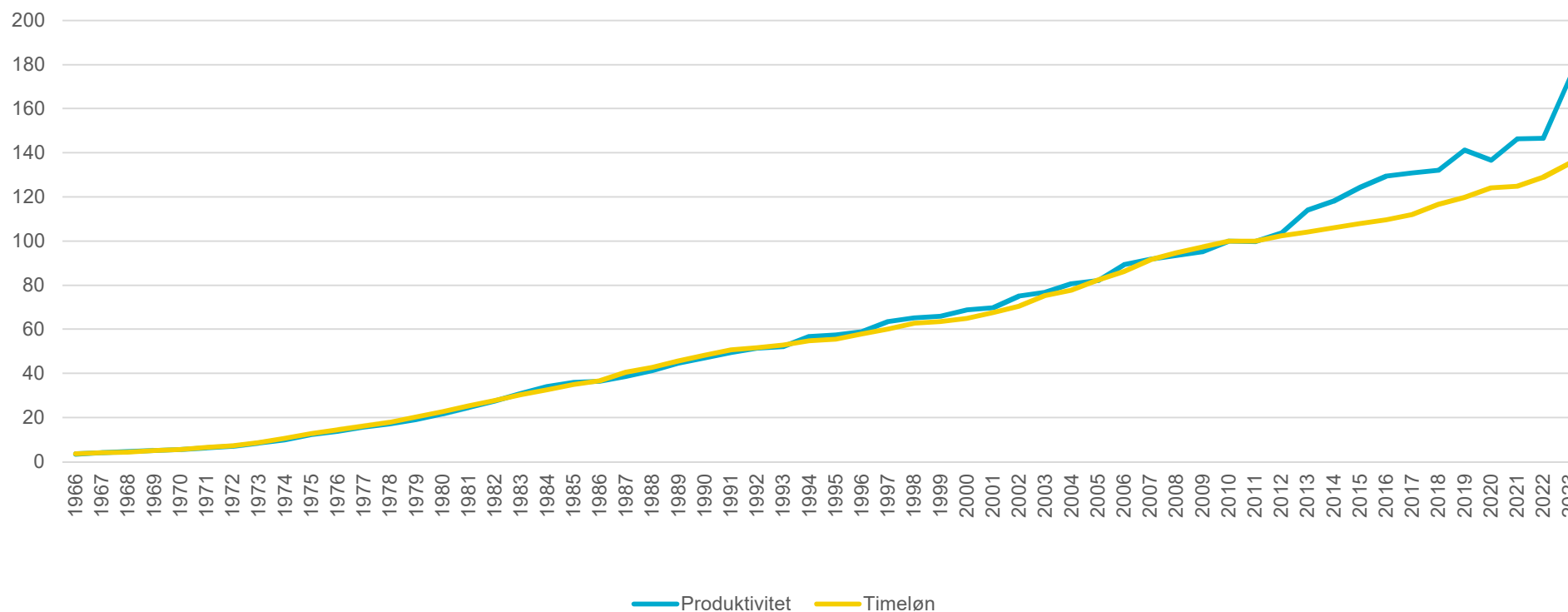
Anm: Timeproduktiviteten er målt som BVT i løbende priser pr. arbejdstime. Timelønnen er målt som lønsummen i løbende priser pr. arbejdstime. Seneste observation er 2023.

Kilde: Danmarks statistik, nationalregnskabet

HELLER IKKE NÅR MAN SER BORT FRA MEDICIN

Figur. Udvikling i timeløn og timeproduktivitet for industrien, 2010=100

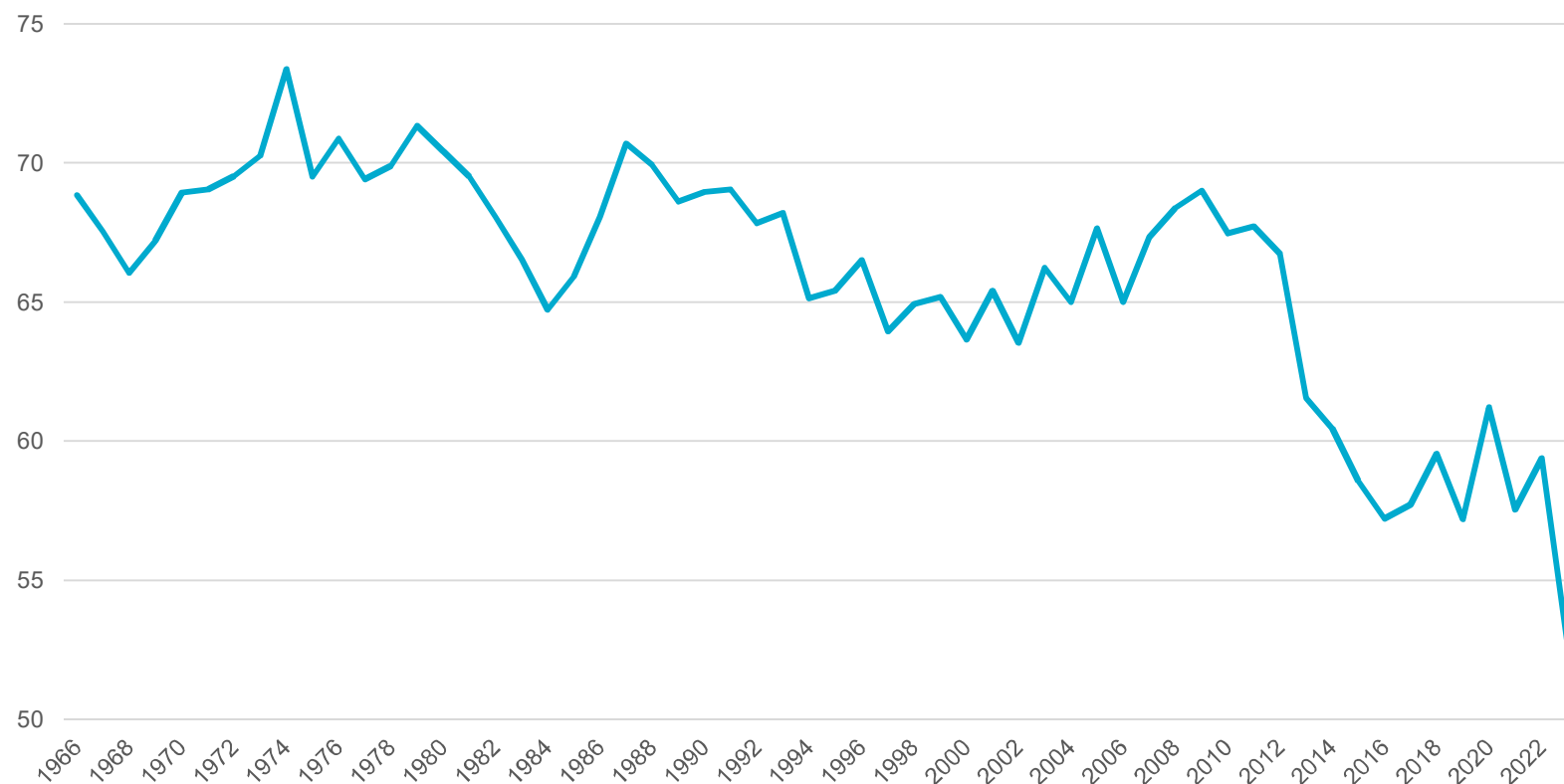
2010=100

Anm: Timeproduktiviteten er målt som BVT i løbende priser pr. arbejdstime. Timelønnen er målt som lønsummen i løbende priser pr. arbejdstime. Seneste observation er 2023.

Kilde: Danmarks statistik, nationalregnskabet

DET BETYDER, AT LØNMODTAGERNE FÅR EN MINDRE BID AF KAGEN

- ▶ Figuren viser lønmodtagernes bid af kagen målt ved lønkvoten i industrien ekskl. medicinalindustrien
- ▶ Lønkvoten er lønudgifternes andel af værdiskabelsen

ØKONOMISKE UDSIGTER

UDSIGT TIL PÆN VÆKST

BNP forventes at vokse pænt de næste år

Figuren viser den historiske og forventede udvikling i det reale BNP fra 1. kvartal 2018 frem til og med 4. kv. 2026.

710 mia. kr.

Anm.: Data er opgjort i kædede 2020-priser.

Grafik: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (AE) • Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik og egne beregninger.

BNP-vækst:

2025: 2,8 pct.

2026: 1,7 pct.

Inflation:

2025: 1,7 pct.

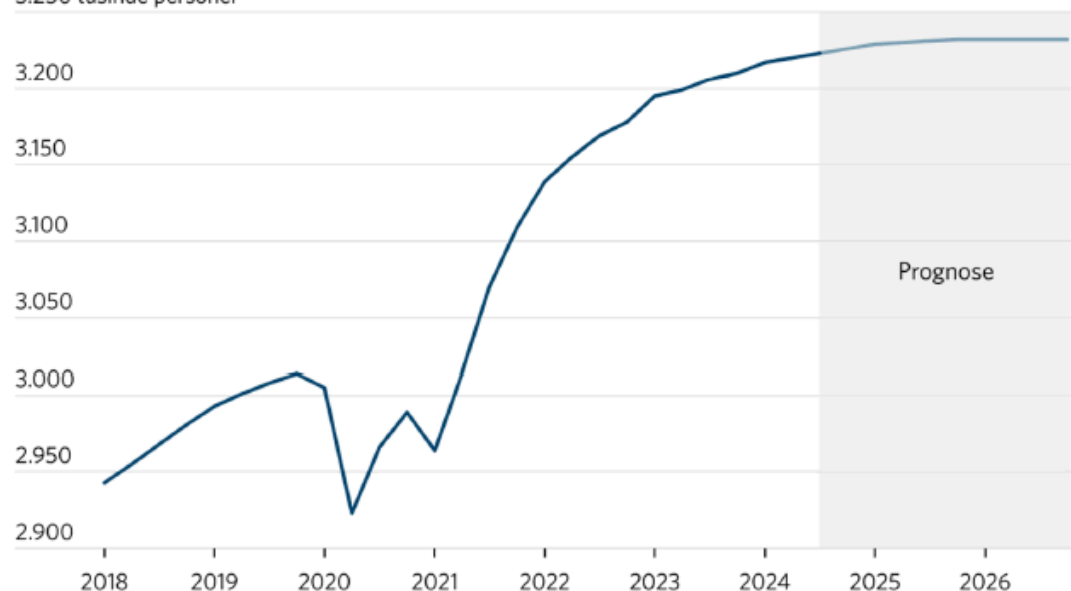
2026: 1,8 pct.

BESKÆFTIGELSEN STABILISERER SIG PÅ DET NUVÆRENDE HØJE NIVEAU

Beskæftigelsen forventes at stabilisere sig på et højt niveau de kommende år

Figuren viser udviklingen i den historiske og forventede beskæftigelse fra 1. kvartal 2018 til 4. kvartal 2026.

3.250 tusinde personer

Grafik: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (AE) • Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik og egne beregninger.

<https://www.datawarehouse.dk/8QoK1/2u=2>

MEN HVAD MED TRUMP?

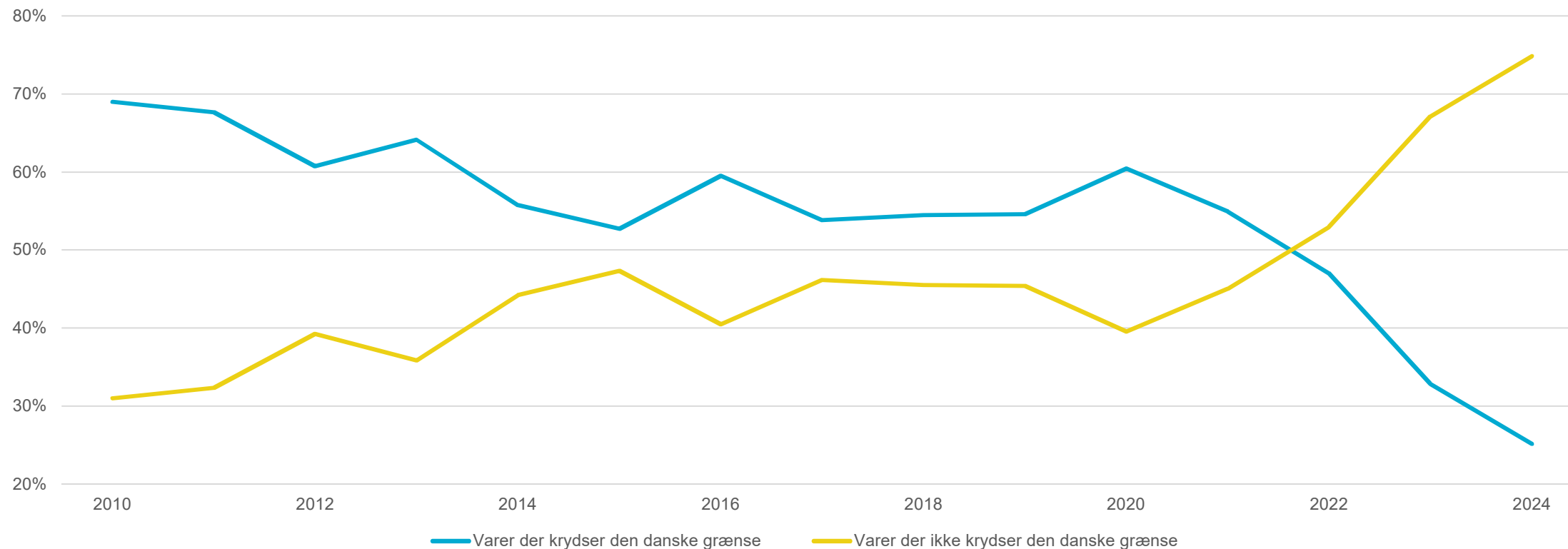
MEN HVAD MED TRUMP?

- ▶ Trump vil give massive skattelettelser. Det vil øge væksten, men også inflationen i USA.
- ▶ Samtidig vil han udvise immigranter, og bremse indvandringen. Det vil øge manglen på arbejdskraft, og presse lønninger og priser yderligere op.
- ▶ Told vil medføre højere inflation i USA og sænke samhandlen med USA
- ▶ Trumps politik kan spænde ben for rentenedsættelser

MEN TRUMPS TOLD KAN KUN RAMME EN BEGRÆNSET DEL AF VORES EKSPORT TIL USA

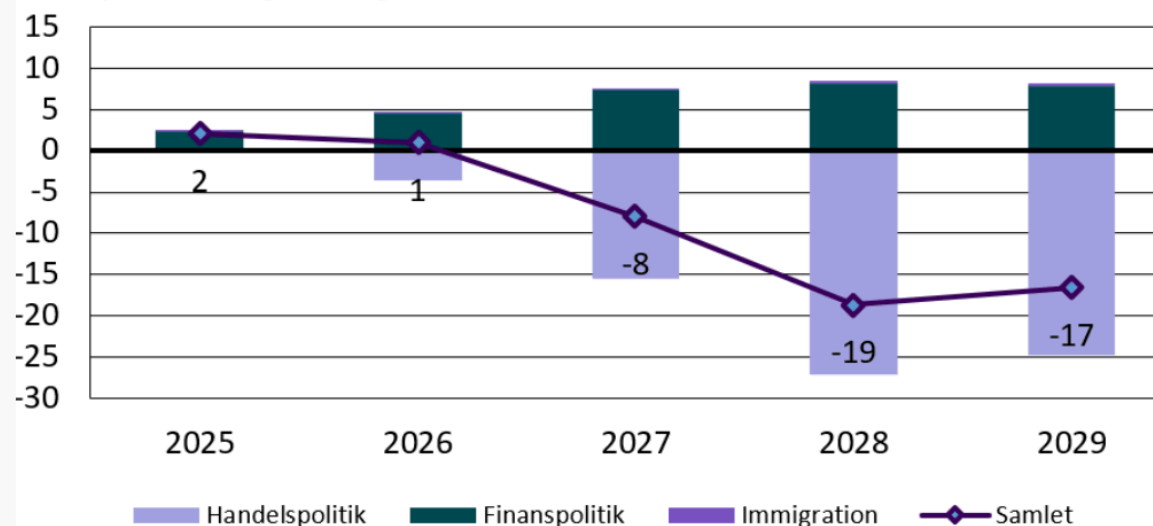
ANDELEN AF DANSK EKSPORT TIL USA DER PRODUCERES I DANMARK OG UDENFOR DANMARK

TRUMPS POLITIK HAR BEGRÆNSET EFFEKT PÅ BESKÆFTIGELSEN I DANMARK

Trumps politikker medfører 19.000 færre i beskæftigelse i DK Ændring i dansk beskæftigelse som følge af Trumps politikker

1.000 personer afvigelse fra grundforløbet

Anm.: Figuren viser ændringen i dansk beskæftigelse i det hårdeste scenarie som følge af politikker i USA relativt til grundforløbet med uændrede politikker.

- ▶ I DI's worstcase scenarie bliver beskæftigelsen 19.000 personer lavere end i et scenarie uden Trumps økonomiske politik
- ▶ Det skal holdes op imod at beskæftigelsen sidste år steg med ca. 30.000 personer
- ▶ På kort sigt er effekten af Trumps politik faktisk positiv pga. hans skattelettelse

HVOR STÅR VI EFTER OK25?

VIGTIGE RESULTATER FRA OK25

- ▶ Arbejdsgiverbetalt pension stiger fra 10 pct. til 11 pct.
- ▶ Fritvalgskonto stiger fra 9 pct. til 11 pct.
- ▶ Mindstelønssats stiger med 8 pct. over tre år (2,6 pct. om året)
- ▶ Overtidsbetaling stiger 3 pct. årligt
- ▶ Øvrige genetillæg stiger 3,5 pct. årligt
- ▶ Mere frihed og barsel med løn

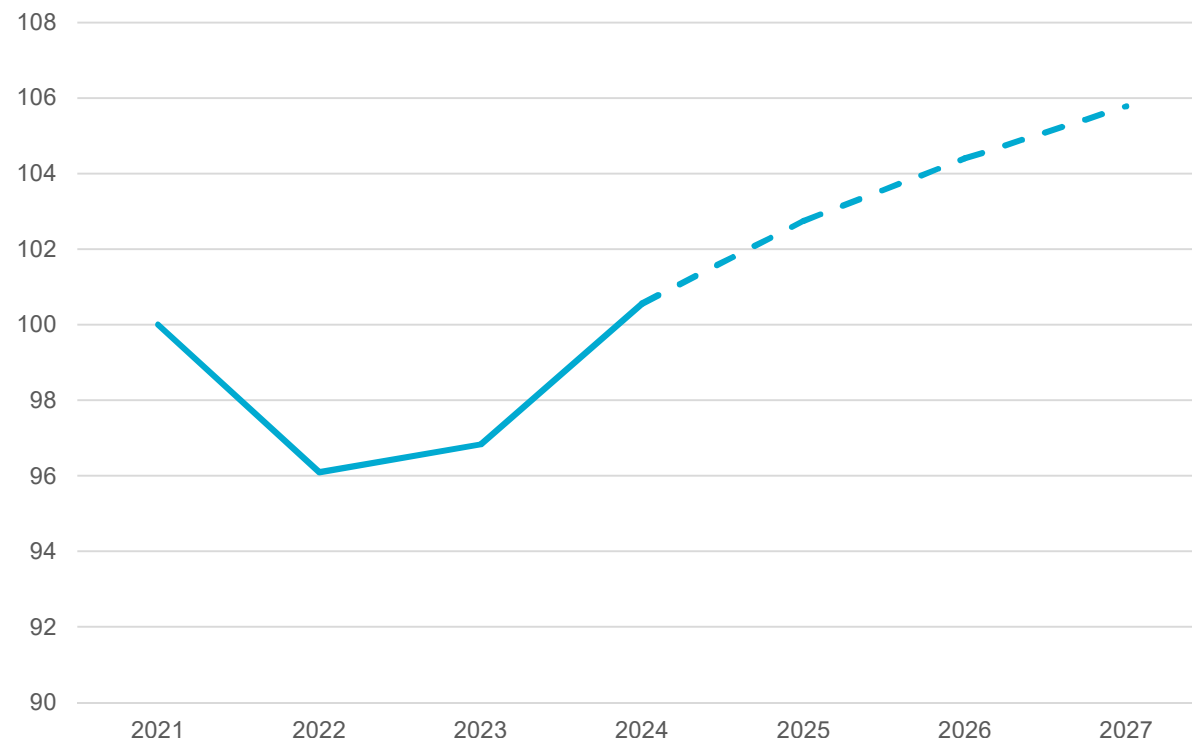
På baggrund af de ovenstående stigninger i betalingssatserne, vil man ud fra de historiske erfaringer forvente lønstigninger på ca. 3,5 pct. om året (inkl. fritvalg og pension).

FORVENTNING OM 3,5 PCT. LØNSTIGNING ÅRLIGT PASSER FINT MED FORLIGET PÅ TRANSPORT

- ▶ 1. marts 2025 stiger normaltimelønnen med 5,00 kr. i 2025, 4,75 kr. i 2026 og 4,50 kr. i 2027 (Ca. 3 pct. årligt)
- ▶ Tillæg for øvrige genesatser stiger med 3,5 pct. i 2025, 2026 og 2027
- ▶ Betalingssatser for elever og lærlinge forhøjes med 4,0 pct. i 2025 og 3,5 pct. i 2026 og 2027
- ▶ Bidraget til Særlig Opsparing stiger med 1 procentpoint pr. 1 marts 2026 og 1 procentpoint pr. 1 marts 2027
- ▶ Arbejdsgivers pensionsbidrag ændres pr. 1. maj 2025 fra 10,0 til 11,0 pct

UDSIGT TIL YDERLIGERE REALLØNSFREM GANG

Udviklingen i reallønnen for de industriansatte (2021q2=100)

Kilde: Danmarks Statistik, DA's Internationale Lønstatistik og egne beregninger.

Inflationen ventes at ligge på 2 pct. om året.

Med lønstigninger på 3,5 pct. om året giver det en reallønsfremgang på 1,5 pct. om året.

Den gennemsnitlige reallønsfremgang har siden 1994 været på 1,3 pct. om året.

HVOR FINDER MAN DE RELEVANTE NØGLETAL

Dansk økonomi og lønstatistik:

- ▶ Danmarks Statistik <https://www.dst.dk/da/Statistik/temaer/overblik-dansk-oekonomi>
- ▶ DA's lønstatistik (da.dk): <https://www.co-industri.dk/fakta/saadan-bruger-du-das-loenstatistikker>

Virksomhedens økonomi:

- ▶ CVR-registeret (datacvr.virk.dk): Årsregnskab- og rapport. Se i ledelsesberetning, årets resultat, afkastningsgrad, soliditetsgrad og likviditetsgrad.

<https://www.co-industri.dk/fakta/saadan-laeser-du-et-regnskab>

INDUSTRIENS OVERENSKOMSTER

MINIMALLØN

Lønnen forhandles på virksomheden
Tager udgangspunkt i virksomhedens
forhold (indtjening, produktivitet,
effektivitet, konkurrenceudsættelse,
markedsmekanismer)

NORMALLØN

Høj mindsteløn
Centrale forhandlinger
Tager ikke højde for
virksomhedens indtjening
Konfliktret

MINIMALLØN

Lønnen forhandles centralt
Ingen gennemslag lokalt
Konfliktret
pr. 1/3-24: 136,15 kr.

RAMMEOVERENSKOMST

Giver mulighed for ved forhandling med
TR at sætte rammerne for, hvordan
overenskomsten bliver udmøntet
Kutyme for kollektiv lønforhandling
Ingen konfliktret

LØNFORHANDLINGER

- ▶ Parterne er enige om, at løndannelsen i industriens overenskomster skal ske lokalt, og at både de lokale parter og overenskomstparterne har en fælles interesse i at understøtte mindstebetalingssystemet.
- ▶ Under lokale lønforhandlinger er de lokale parter forpligtede til at indgå i reelle forhandlinger, idet der hermed ikke stilles krav om forhandlingernes form, omfang og indhold eller til resultatet af forhandlingerne.

UDVIKLINGEN I TIMELØNNEN, DANSK METAL

Gennemsnits- timeløn - Dansk Metals Lønstatistik	Nordjylland	Midtjylland	Syddanmark	Hovedstaden	Sjælland	Landet
2015 4.Kvartal	179,64	184,40	178,55	206,84	186,12	186,70
2016 4.Kvartal	181,09	187,52	180,26	207,94	188,07	188,72
2017 4.Kvartal	184,05	190,32	182,85	208,60	191,98	191,20
2018 4.Kvartal	188,93	193,79	186,44	212,44	197,59	195,00
2019 4.Kvartal	193,14	197,22	189,36	216,86	201,34	198,58
2020 4.Kvartal	194,95	199,39	190,92	219,11	205,15	200,65
2021 4.Kvartal	199,08	202,05	192,65	221,67	208,86	203,19
2022 4.Kvartal	205,08	206,61	197,84	229,68	217,95	209,15
2023 4.Kvartal	211,45	212,45	205,52	235,89	223,75	215,81
2024 4.Kvartal	217,47	217,94	211,79	242,47	228,93	222,04

UDVIKLINGEN I REALLØNNEN, DANSK METAL

Årstal	Gennemsnitsløn pr. år. Beregnet som gennemsnittet af årets fire kvartaler	Lønudvikling i procent fra året før	Inflation	Realløn
2016	188,26	1,1%	0,3%	0,8%
2017	190,49	1,2%	1,1%	0,0%
2018	193,45	1,6%	0,8%	0,7%
2019	197,51	2,1%	0,8%	1,3%
2020	199,68	1,1%	0,4%	0,7%
2021	202,09	1,3%	1,9%	-0,6%
2022	207,10	2,5%	7,7%	-4,8%
2023	213,32	3,0%	3,3%	-0,9%
2024	220,04	3,2%	1,4%	1,8%

HVAD KAN TR GØRE?

- Uddannelse på Metalskolen
- Oprettelse af klub
- Uddannelse til klubbestyrelsen på Metalskolen
- Styrket kontakt mellem TR og lokalafdeling
- Der skal lægges større vægt på situationen omkring lønforhandlingerne

HVAD SKAL DU VÆRE OPMÆRKSOM PÅ, NÅR DU SKAL I GANG

Inddrag kollegerne

- Hvad vil vi have i løn?
- Hvad er vores minimumskrav og forventninger?
- Hvordan vil vi prioritere de forskellige ønsker og krav?
- Er der andet end løn, vi ønsker at forhandle om?

Sørg for klare rammer

- Hvornår starter forhandlingerne.
- Hvor mange møder I bør have.
- Hvilket materiale, I bruger som grundlag for forhandlingerne. Det kan være virksomhedens regnskab, fremtidsudsigter, produktivitet, rekrutteringssituation.
- Find også ud af, hvor mange I skal deltage i forhandlingerne fra jeres side. Mange virksomheder stiller med flere forhandlere.
- Referat samt egne noter

Brug din Metalafdeling

ARGUMENTÉR MED ANDET END TAL

Uddannelsesniveaueet i virksomheden

Hvis kollegerne har efter- og videreuddannet sig, kommer det også virksomheden til gode. Så undersøg, hvor mange af kollegerne der har uddannet sig i det forgangne år, og hvordan.

Udviklingen i arbejdsopgaver

Har I fået ny teknologi, har arbejdsopgaverne ændret sig, eller er der sket andre ændringer, som har indflydelse på de krav, der stilles til, hvordan kollegerne udfører deres arbejdsopgaver.

Andre muligheder end løn.

Lønstigninger er til at tage og føle på for alle, men andre forbedringer kan også have stor værdi i kollegernes hverdag. Vurdér, om I har nogle ønsker og behov, som kan indgå i lønforhandlingerne.

DU ER OGSÅ TILLIDSREPRÆSENTANT FOR VIRKSOMHEDENS LÆRLINGE

UNDER SELVE FORHANDLINGERNE

Vær forberedt.

Overvej, hvilke emner du vil tage op, og i hvilken rækkefølge, så du sikrer, at det vigtigste bliver dækket.

Tænk som arbejdsgiveren for at forberede dig på deres synspunkter, og hvordan du vil håndtere dem.

Forbedringer kan inkludere mere end bare løn - vær kreativ om nødvendigt.

LYT OG STIL SPØRGSMÅL

- ▶ Deltag aktivt i en konstruktiv dialog ved at lytte og stille spørgsmål.
- ▶ Hvis virksomheden ikke opfylder jeres krav, så spørg om deres begrundelser.
- ▶ Undersøg, hvad der kræves for at muliggøre lønstigninger.

TÆNKEPAUSE

- ▶ Tag en pause, hvis forhandlingen pludselig ændrer sig, så du kan overveje situationen.
- ▶ Tænk også over at tage en pause for at vurdere forholdene, før du accepterer en aftale.
- ▶ Det kan være nyttigt at diskutere aftalen med dine forhandlingspartnere eller din Metalafdeling, før du skriver under.

FORBUNDETS FAGRETSLIGE BEHANDLING

Lokal løsning af sager sikrer en hurtigere og mere direkte dialog mellem parterne, hvilket ofte fører til bedre og mere tilfredsstillende resultater for alle involverede.

- ▶ **Lokal forhandling og referat:** Først gennemføres lokale forhandlinger, og der udarbejdes et referat af disse, hvor begge parter underskriver
- ▶ **Indgivelse af sag og fortsatte lønforhandlinger:** Hvis sagen indgives til fagretlig behandling, kan sagen stadig fortsætte lokalt
- ▶ **Mæglingsmøde:** Et mæglingsmøde afholdes for at forsøge at finde en løsning.
- ▶ **Organisationsmøde:** Hvis mæglingsmødet ikke fører til en løsning, afholdes et organisationsmøde, som sidste mulighed i den fagretlige behandling
- ▶ **Efter Organisationsmøde:** Er sagen slut her?
- ▶ **Opsigelse af aftaler:** Lokalaftaler, lønaftaler, bonus og akkord

UENIGHEDSREFERAT

- ▶ Vores argumentation
- ▶ Virksomhedens argumentation
- ▶ Løntal
- ▶ Virksomhedens overskud/indtjening
- ▶ Lønnens opbygning (lønsystemer, bonusordninger, akkorder, centrale og decentrale midler mv.) skal fremgå
- ▶ Tidligere lønresultater
- ▶ Hvad er der givet lokalt og på sammenlignelige virksomheder?

Referat af lokal forhandling

I henhold til industriens overenskomster indgået mellem Dansk Industri og CO-industri

Møde afholdt den: Klik eller tryk her for at angive en dato.

Virksomhedens navn: Klik eller tryk her for at skrive tekst.
(evt. afdeling/filial)

Adressen: Klik eller tryk her for at skrive tekst.

Arbejdsgruppe (klub): Klik eller tryk her for at skrive tekst.

Forbund: Klik eller tryk her for at skrive tekst.

Repræsentant/er for medarbejderne: Klik eller tryk her for at skrive tekst.

Repræsentant/er for virksomheden: Klik eller tryk her for at skrive tekst.

Redegørelse for sagen:

Arbejderpartens påstand og oplysninger: Klik eller tryk her for at skrive tekst.

Virksomhedens påstand og oplysninger: Klik eller tryk her for at skrive tekst.

NB: Ved lønsager skal også side 2 udfyldes

Den part, der ønsker fagretlig behandling, skal indsende et af begge parter underskrevet referat til sin organisation.

_____/20
(Dato)

(For virksomheden)

(For medarbejderne)

TILBAGE TIL FORNYET LOKAL DRØFTELSE

DI og CO-industri kan i forbindelse med den fagretlige behandling:

- ▶ Inden mæglingssmødet finder sted, opfordre de lokale parter til at genoptage de lokale lønforhandlinger og anmode om et detaljeret referat fra disse forhandlinger, der beskriver de diskuterede emner.
- ▶ Opfordre virksomheden til at give tillidsrepræsentanten en redegørelse for virksomhedens produktivitet, konkurrenceevne, økonomiske forhold og fremtidsudsigter, herunder aspekter som ordrebeholdning, markedsforshold og produktionsbetingelser.
- ▶ Fremlægge forslag til tiltag, der kan bidrage til en lønforbedring for medarbejderne baseret på ovenstående information.

HVOR FINDER JEG INFORMATION

- ▶ [Danskmetal.dk/lønforhandling](https://danskmetal.dk/lønforhandling)
(lukket del for tillidsrepræsentanter)
 - ▶ Forhandlingen fra start til slut
 - ▶ Relevante nøgletal
 - ▶ Skabelon til referat
- ▶ [Co-industri.dk/lønforhandling](https://co-industri.dk/lønforhandling)

HJÆLP TIL FREMTIDIGE LØNFORHANDLINGER

- ▶ Hjælp dine TR kollegaer, og send resultat af de lokale lønforhandlinger
- ▶ Indberetning til 1/2-årlig lønstatistik, hhv. januar og juli måned
- ▶ Bruges til den trykte lønstatistik
- ▶ Indvirkning, hvor der er taktregulering

BRUG DIN LOKALAFDELING FØR, UNDER OG EFTER DIN LØNFORHANDLING

